

Uchwała Nr VI/47/2015
Rady Powiatu w Wyszku
z dnia 25 marca 2015 r.

w sprawie uchwalenia „Trzyletniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszku na lata 2015 -2017”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1988r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1592 z późn. zm.), art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.) Rada Powiatu w Wyszku uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się „Trzyletni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszku na lata 2015 -2017” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Wyszku.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu

Jacek Robert Bańkański

Załącznik
do Uchwały Nr VI/47/2015
Rady Powiatu w Wyszkanie
z dnia 25 marca 2015 r.

**TRZYLETNI POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE WYSZKOWSKIM
NA LATA 2015 – 2017**

Wyszków, marzec 2015

Spis treści

1. WSTĘP.....	3
2. ZAŁOŻENIA DO PROGRAMU.....	5
3. DIAGNOZA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE WYSZKOWSKIM	6
3.1. Diagnoza środowiska lokalnego w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.....	6
3.2. Wychowankowie pieczy zastępczej wymagający opieki w poradni zdrowia psychicznego	12
3.3. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	14
3.4. Usamodzielniani wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.....	18
3.5. Infrastruktura	21
3.6. Poradnictwo specjalistyczne.....	22
3.7. Projekt systemowy pn. „W aktywności siła”	22
4. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH	24
5. CELE PROGRAMU	26
6. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ	29
7. REZULTATY PROGRAMU.....	38
8. MONITORING I EWALUACJA	39

1. WSTĘP

„Trzyletni powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2015 – 2017” dotyczy rozwoju i wspierania istniejącego systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej oraz organizowania wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą.

Obowiązek opracowania i realizacji programu wynika z zapisu art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zm.).

Program spójny jest z założeniami:

- 1) Strategii Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020;
- 2) Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008 – 2015;
- 3) Programu Pomocy Rodzinie i Dziecku w Powiecie Wyszowskim na lata 2010 – 2015.

Spójność głównych kierunków zawartych w dokumentach strategicznych szczebla wojewódzkiego i krajowego z niniejszym Programem ułatwia nie tylko dostęp do wsparcia finansowego, ale przede wszystkim zapewnia udział Powiatu w procesie wzmacniania spójności społecznej.

W systemie prorodzinnej profilaktyki i opieki nad dzieckiem należy uznać, docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny naturalnej w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

W miejsce dominującego długo w polityce społecznej prymatu pieczy zastępczej jako środka zaradczego na dysfunkcje rodziny, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza prymat rodziny, a w przypadku jej kryzysu działania na rzecz jej wsparcia i reintegracji.

Istotą proponowanych rozwiązań, w zamierzeniu ustawodawstwa, jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w sytuacji, gdy ma ona trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji. Działania podejmowane w ramach tego systemu powinny zapewniać rodzinie taką pomoc, aby w efekcie wyeliminować zagrożenie zabrania dziecka z rodziny, a w sytuacji koniecznej interwencji zapewnić szybki powrót dziecka do rodziny.

Ważnym elementem systemu jest wprowadzenie mechanizmów wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej i stworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. System rodzinnej opieki zastępczej zostaje wzmocniony przez powołanie nowej instytucji - organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudniającego koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz rozszerzenie katalogu świadczeń i praw przysługujących rodzicom zastępczym, w szczególności takich jak: zapewnienie poradnictwa specjalistycznego i terapii dla osób sprawujących pieczę zastępczą i dzieci, urlopy dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka, wprowadzenie rodzin pomocowych, tj. osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, zatrudnienie osób zajmujących się opieką i wychowaniem dzieci w rodzinnym domu dziecka podczas nieobecności prowadzącego rodzinny dom dziecka, wprowadzenie dodatku z tytułu sprawowania opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym oraz możliwość ubiegania się o środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego.

W systemie pieczy zastępczej zostaje upodmiotowione dziecko poprzez nałożenie na instytucje obowiązku wysłuchania dziecka go i uwzględnienie jego zdania.

Stworzenie systemu pieczy zastępczej ma na celu: prowadzenie skutecznej pracy z rodziną: na rzecz powrotu dziecka do rodziców naturalnych lub uregulowania na stałe sytuacji dziecka poprzez umieszczenie go w rodzinie przysposabiającej oraz przygotowanie wychowanków do samodzielności życiowej. W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny lub jego przysposobienia, system daje również możliwość pozostawienia dziecka w środowisku zastępczym przygotowującym go do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia. Dla wyeliminowania nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu pieczy zastępczej delegowane są Zarządowi Powiatu uprawnienia do kontroli organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych. W przypadku zagrożenia zdrowia i życia dziecka Zarząd Powiatu ma prawo wstępu w ciągu doby, w tym w porze nocnej do obiektów i pomieszczeń kontrolowanej jednostki, rodziny zastępczej lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka oraz prawo do obserwacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, przeprowadzanie indywidualnych rozmów z dziećmi, zasięgania opinii z uwzględnieniem wieku, możliwości intelektualnych i stopnia dojrzałości poznawczej dziecka.

2. ZAŁOŻENIA DO PROGRAMU

„Trzyletni powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2015-2017” ma na celu realizację działań dotyczących wspierania rodziny i rozwoju systemu pieczy zastępczej. Wskazuje kierunki pracy z rodziną tak, aby mogła ona pełnić prawidłowo funkcje opiekuńczo-wychowawcze.

Miejsce realizacji Programu: Teren Powiatu Wyszowskiego.

Czas realizacji: lata 2015-2017.

Adresaci Programu: rodziny biologiczne, rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, osoby zagrożone niedostosowaniem społecznym i znajdujące się w sytuacji kryzysowej, kadra realizująca zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Koordynator: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszowie.

Źródła finansowania: środki własne Powiatu, środki finansowe w ramach budżetów jednostek organizacyjnych Powiatu, dotacje celowe z budżetu państwa, środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej.

Partnerzy: administracja samorządowa, ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu, Powiatowy Urząd Pracy w Wyszowie, placówki oświatowe, placówki pomocy społecznej, Sąd Rejonowy w Wyszowie Wydział III Rodzinny i Nieletnich, Policja, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, wolontariusze, lokalne media.

3. DIAGNOZA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE WYSZKOWSKIM

3.1. Diagnoza środowiska lokalnego w zakresie rozwoju pieczy zastępczej

W celu dokonania oceny potrzeb i problemów dotyczących pieczy zastępczej w Powiecie Wyszowskim przedstawiono diagnozę systemu pieczy zastępczej uwzględniającą liczbę rodzin zastępczych umieszczonych w nich dzieci, liczbę dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

W celu dokonania oceny wykorzystane zostały wnioski, uwagi i sugestie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników socjalnych, osób realizujących pracę z rodzinami zastępczymi i biologicznymi oraz pracowników Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Dębinkach.

Tabela nr 1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Powiatu Wyszowskiego w latach 2012-2014.

Rok	Rodziny spokrewnione z dzieckiem	Rodziny niezawodowe	Zawodowe rodziny zastępcze w tym:			Ogółem
			zawodowe	specjalistyczne	pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	
2012	34	25	2	-	1	62
2013	35	29	3	-	1	68
2014	37	23	4	-	-	64

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez Powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Od miesiąca marca 2014 r. nie funkcjonuje zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego.

Utworzenie nowej rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i rodzin zastępczych zawodowych jest potrzebą wykazywaną w planach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Zmiana dotycząca liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych spowodowana jest faktem, iż w 2014 r. trzy rodziny zastępcze niezawodowe przekształcone zostały na rodziny zastępcze zawodowe.

Biorąc pod uwagę efekty pracy opiekuńczo-wychowawczej stwierdzić można, że rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe są najbardziej pożądaną formą opieki zastępczej. Rodzicami zastępczymi są osoby, które odbyły szkolenie, posiadają wiedzę i potrzebne umiejętności oraz zakwalifikowane zostały do pełnienia funkcji rodzinnej opieki zastępczej.

Tabela nr 2. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych w latach 2012-2014.

Rok	Dzieci w rodzinach spokrewnionych	Dzieci w rodzinach niezawodowych	Dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych		
			zawodowych	specjalistycznych	pełniących funkcję pogotowia rodzinnego
2012	44	33	7	0	3
2013	43	30	9	0	3
2014	50	30	13	0	0

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez Powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

W roku 2014 r. wzrosła liczba dzieci umieszczanych w zawodowych rodzinach zastępczych.

Tabela nr 3. Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych na podstawie porozumień zawartych pomiędzy powiatami.

Rok	Dzieci pochodzące z terenu Powiatu Wyszковского umieszczone na terenie innych powiatów	Dzieci pochodzące z innych powiatów umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Wyszковского
2012	1	2
2013	1	1
2014	1	2

Źródło: Opracowania własne PCPR

Liczba dzieci pochodzących z terenu Powiatu Wyszковского umieszczonych na terenie innych powiatów pozostaje na tym samym poziomie. Są to pojedyncze przypadki, w których sytuacja rodzinna dzieci wskazuje na konieczność ich umieszczenia w środowisku znanym dziecku, tj. w rodzinie zastępczej zamieszkującej poza terenem Powiatu Wyszковского.

Liczba dzieci pochodzących z terenu innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Wyszковского pozostaje na podobnym poziomie. W tym przypadku dzieci pochodzące z innych powiatów umieszczone zostały w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Wyszковского, ze względu na konieczność zapewnienia bezpiecznego i stabilnego środowiska opiekuńczo-wychowawczego.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Wyszковского umieszczone są również dzieci niepełnosprawne.

Tabela nr 4. Dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności.

Rok	Liczba dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności
2012	4
2013	2
2014	3

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez Powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, iż rodzina zastępcza wychowująca dziecko niepełnosprawne ma prawo do świadczenia na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w formie dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Na terenie Powiatu Wyszakowskiego istnieje potrzeba utworzenia zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej, posiadającej odpowiednie kwalifikacje do opieki i wychowywania dziecka niepełnosprawnego lub dziecka umieszczonego na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich albo małoletniej matki z dzieckiem.

Tabela nr 5. Rodziny zastępcze nowo tworzone w Powiecie Wyszakowskim w latach 2012-2014.

Rok	Rodziny spokrewnione z dzieckiem	Rodziny niezawodowe	Zawodowe rodziny zastępcze w tym:			Ogółem
			zawodowe	specjalistyczne	pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	
2012	5	1	-	-	-	6
2013	2	3	2	-	-	7
2014	3	2	-	-	-	5

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez Powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Tabela nr 6. Limity dotyczące pieczy zastępczej zawarte w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2012 – 2014.

Rok	Kierunek działań								Ogółem		
	ustalenie zwiększenia liczby rodzin zastępczych						utworzenie rodzinnego domu dziecka				
	spokrewnionych z dzieckiem		niezawodowe		zawodowe						
	limit	wykonanie	limit	wykonanie	limit	wykonanie	limit	wykonanie	limit	wykonanie	
2012	10	5	3	1	1	-	-	-	-	14	6
2013	10	2	5	3	2	2	1	-	-	18	7
2014	10	3	10	2	2	-	2	-	-	24	5

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2012 – 2014.

Limit okazał się prognozą zawyżoną. Na terenie Powiatu nie było konieczności tworzenia rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych w przedstawionej liczbie, nie mniej potrzeby zapewnienia bezpiecznego środowiska dzieciom poprzez umieszczenie ich w rodzinnej pieczy zastępczej zostały zaspokojone. Nie było konieczności poszukiwania na terenie innego powiatu, rodziny zastępczej dla dziecka pochodzącego z terenu Powiatu Wyszowskiego. Nie osiągnięcie limitu nie miało negatywnego wpływu na prawidłowe funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wyszowskiego.

Powiat Wyszowski zabiega o pozyskiwanie przeszkolonych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Systematycznie odbywają się szkolenia dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej, jak i tych, którzy deklarują wolę kandydowania do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Tabela nr 7. Liczba kandydatów, którzy przeszli szkolenie.

Rok	Odbiorcy szkoleń			
	Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej	Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej	Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej	Kandydaci do prowadzenia rodzinnego domu dziecka
2012	0	0	6	0
2013	0	17	6	0
2014	8	14	0	2
Ogółem:	8	31	12	2

Źródło: Opracowania własne PCPR

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zabezpiecza szkolenia dla wszystkich osób będących kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W związku z tym możliwe było wykonanie wszystkich postanowień Sądu odnośnie uregulowania sytuacji dzieci pochodzących z terenu Powiatu, poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej.

Tabela nr 8. Losy dzieci do 18 r.ż. po pobycie w rodzinnej pieczy zastępczej.

Rok	Powrót do rodziny biologicznej	Umieszczenie w rodzinie zastępczej		Adopcja	Umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej
		spokrewnionej	niezawodowej		
2012	2	-	2	1	-
2013	5	-	10	-	-
2014	6	-	-	4	-
Ogółem:	13	0	12	5	0

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez Powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

W przypadku adopcji w 2014 r. rodziny zastępcze przysposobiły umieszczone dzieci na skutek zawiązania więzi.

W sytuacji, gdy minął powód umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej możliwy jest powrót dziecka pod opiekę i na wychowanie rodziców.

W latach 2012-2014 w wyniku realizacji planu pracy z rodziną i planu pracy z dzieckiem możliwe były powroty trzynastoletnich dzieci pod opiekę rodziców.

W sytuacji, gdy powrót dziecka pod opiekę i na wychowanie rodziców nie jest możliwy dziecko umieszczane jest w rodzinie zastępczej niezawodowej lub zawodowej. W latach 2012-2014 znacząco wzrosła liczba dzieci do 18 r. ż., które umieszczone zostały w rodzinnej pieczy zastępczej długoterminowej. Systematycznie wzrasta również liczba dzieci przysposabianych przez rodziny adopcyjne.

3.2. Wychowankowie pieczy zastępczej wymagający opieki w poradni zdrowia psychicznego

W pieczy zastępczej, w ostatnich latach pojawił się problem dotyczący zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Z analizy danych i sprawozdań wynika, że niektórzy wychowankowie przebywający w pieczy zastępczej wymagają konsultacji, porad i leczenia farmakologicznego, a także leczenia w szpitalu specjalistycznym. Powodem są zaburzenia zachowania, problemy emocjonalne, trudności w funkcjonowaniu w środowisku. Osoby i instytucje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie określają, iż jest to problem narastający.

Badania statystyczne prowadzone w polskich ośrodkach zdrowotnych wskazują na to, że od 2005 r. znacznie wzrasta rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych wśród osób małoletnich.

Na terenie Powiatu Wyszowskiego dzieci i młodzież mają swobodny dostęp jedynie do lekarza pierwszego kontaktu. Dostęp do psychologa dziecięcego i do psychoterapeuty jest utrudniony. Pacjenci są przyjmowani bezpłatnie zgodnie z listą oczekujących lub korzystają odpłatnie w gabinetach prywatnych.

Na terenie Powiatu Wyszowskiego nie ma ofert dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychiatrycznymi. Dzieci i młodzież będąca wychowankami pieczy zastępczej korzysta z usług specjalisty psychiatry w placówkach opieki zdrowotnej w Warszawie, Ostrołęce i innych odległych miastach.

Taki stan powoduje, że diagnoza stawiana jest późno, zdarza się również, że opiekunowie rezygnują z konsultacji ze względu na czas oczekiwania i koszty dotarcia do specjalisty.

Tabela nr 9. Liczba wychowanków pieczy zastępczej konsultowanych w poradni zdrowia psychicznego w latach 2013-2014.

Lp.	Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci			Liczba konsultacji		
		2012	2013	2014	2012	2013	2014
1	rodzinna	0	0	11	0	0	11
2	instytucjonalna	3	2	4	9	7	21

Źródło: opracowanie własne PCPR

Jak wynika z danych zgromadzonych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, wzrasta liczba wychowanków pieczy zastępczej konsultowanych w poradni zdrowia psychicznego.

Tabela nr 10. Liczba wychowanków pieczy zastępczej przebywających w szpitalu psychiatrycznym w latach 2013-2014.

Lp.	Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci		Wiek dziecka		Tryb przyjęcia do placówki leczniczej*		Czas pobytu w placówce leczniczej (dni)	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
1.	rodzinna	0	2	0	12 lat 14 lat	0	S S	0	26 dni 21 dni (pobyt niezakończony w 2014 r)
2.	instytucjonalna	2	3	16 lat 18 lat	15 lat 18 lat 20 lat	S S	I I I	5 dni 18 dni	15 dni 9 dni 19 dni

Źródło: opracowanie własne PCPR

*Tryb przyjęcia do placówki leczniczej:

S – skierowanie

I – interwencja

W 2012 r. żaden z wychowanków zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej nie przebywał w szpitalu psychiatrycznym, natomiast w 2014 r. było hospitalizowanych 5 wychowanków.

W większości przypadków wychowankowie zgłosili się do specjalisty po rozpoznaniu przez opiekunów niepokojących objawów.

3.3. Instytucjonalna piecza zastępcza

Pomimo realizacji nowych rozwiązań w zakresie pieczy zastępczej i wsparcia rodziny, wzrastającej aktywności samorządów, ciągle jeszcze instytucjonalne formy opieki nad dzieckiem i zastępujące rodziny są potrzebami, a często jedynymi formami gwarantującymi dziecku pomoc i bezpieczeństwo.

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej małoletni są umieszczani w instytucjonalnej pieczy zastępczej, która może być sprawowana w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

W latach 2012-2014 dzieci z terenu Powiatu Wyszkiwskiego były umieszczane w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego, socjalizacyjnego oraz w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Żaden małoletni nie został umieszczony w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

Tabela nr 11. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2012-2014.

Rok	Dzieci umieszczone w placówce interwencyjnej		Dzieci umieszczone w placówce socjalizacyjnej	Dzieci umieszczone w placówce rodzinnej	Ogółem
	Pogotowie Opiekuńcze w Ostrołęce, Izdebnie, Dębinkach, Stoczku Łukowskim	Interwencyjna Placówka Opiekuńcza w Otwocku			
2012	4	1	3	0	8
2013	1	0	3	0	4
2014	2	0	1	0	3

Źródło: Opracowania własne PCPR w Wyszkiwie

W okresie od 2012 r. do 2014 r. zmniejszyła się ogólna liczba małoletnich umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Na terenie Powiatu Wyszowskiego funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo – wychowawcza. Jest to Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Dębinkach, realizująca zadania placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej.

W Placówce umieszczane są dzieci pochodzące z terenu Powiatu Wyszowskiego, jak również z terenu innych powiatów.

Tabela nr 12. Liczba wychowanków przebywających w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Dębinkach w latach 2012-2014.

Lp.	Powiat (ziemski, grodzki) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w placówce	2012 r.	2013 r.	2014 r.
1.	Garwolin	3	2	1
2.	Grodzisk Mazowiecki	1	0	0
3.	Maków Mazowiecki	2	1	2
4.	Ostrołęka	1	0	2
5.	Ostrów Mazowiecka	0	0	1
6.	Starachowice	0	0	1
7.	Wołomin	1	1	0
8.	Wyszków	31	26	21
9.	Warszawa	1	0	0
10.	Żyrardów	2	2	2
Ogółem		42	32	30

Źródło: Opracowania własne PCPR w Wyszkowie

W latach 2012-2014 zmniejszyła się liczba małoletnich umieszczonych w Placówce, zarówno dzieci pochodzących z terenu Powiatu Wyszowskiego jak i terenu innych powiatów.

Tabela nr 13. Liczba wychowanków przebywających w POW w Dębinkach w latach 2012 – 2014, z uwzględnieniem rodzaju władzy rodzicielskiej rodziców.

Rok	Liczba wychowanków, których rodzice biologiczni:		Liczba pełnoletnich wychowanków	Ogółem
	mają ograniczoną władzę rodzicielską	są pozbawieni władzy rodzicielskiej		
2012	13	8	7	28
2013	11	8	5	24
2014	9	6	6	21

Źródło: Opracowania własne PCPR w Wyszkanie

Większość rodziców dzieci przebywających w POW w Dębinkach ma ograniczoną władzę rodzicielską. W związku z tym istnieje szansa na powrót dziecka do rodziców biologicznych. Cel ten można osiągnąć poprzez systematyczną i profesjonalną pracę kadry zatrudnionej w placówce, we współpracy z różnymi instytucjami działającymi na szczeblu gminnym i powiatowym na rzecz pomocy rodzinie i dziecku.

Istnieje w związku z tym wskazówka do pracy z dzieckiem i rodziną na rzecz wzmocnienia działań doprowadzających do powrotu dziecka do rodziny biologicznej, w przypadkach, gdy rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską.

Tabela nr 14. Liczba wychowanków, którzy opuścili POW w Dębinkach w latach 2012-2014.

Rok	Powody opuszczenia placówki				
	Powrót do rodziny naturalnej przed ukończeniem 18 r.ż.	Umieszczenie w rodzinie zastępczej, adopcyjnej	Usamodzielnienie	Umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym	Przeniesienie do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej
2012	2	2	6	1	1
2013	1	0	6	0	0
2014	0	0	8	0	2

Źródło: Opracowania własne PCPR w Wyszkanie

W 2014 r. wśród osób usamodzielnianych była jedna osoba, którą ze względu na stan zdrowia (upośledzenie) i trudną sytuację rodzinną umieszczono w Domu Pomocy Społecznej w Brańszczyku.

Tabela nr 15. Liczba dzieci z terenu Powiatu Wyszowskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w okresie 2012-2014.

Lp.	Nazwa placówki	Rok		
		2012	2013	2014
1	POW w Dębinkach	4	1	1
	- placówka interwencyjna - placówka socjalizacyjna	2	3	2
2	IPO w Otwocku	1	-	-
3	Dom Dziecka w Warszawie	1	-	-
Ogółem		8	4	3

Źródło: Opracowania własne PCPR w Wyszowie

Analiza jakościowa (na podstawie danych z terenu kraju) tendencji dotyczących umieszczania małoletnich w pieczy zastępczej pozwala na obserwację pewnych zjawisk społecznych:

- w placówkach umieszczane są dzieci z coraz bardziej skomplikowanymi i złożonymi problemami, z koniecznością do diagnozy i objęcia pomocą w poradni zdrowia psychicznego,
- do placówek trafia młodzież w wieku adolescencji z powodu braku umiejętności wychowawczych rodzin biologicznych.

W zestawieniu potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej wykazano:

1. Zmiana lokalizacji Placówki – podjąć zdecydowane kroki zmierzające do zapewnienia wychowankom prawa do godziwych i bezpiecznych dla zdrowia warunków bytowych, zaspokojenia potrzeb co najmniej na poziomie obowiązującego standardu świadczonych usług.
2. Zakup nowego samochodu – obecnie eksploatowany jest nieekonomiczny, wymaga kapitalnego remontu.
3. Bieżący dostęp do lekarza psychiatry dla dzieci i młodzieży.

Instytucjonalna piecza zastępcza staje się potrzebną, wymagającą specjalistycznych oddziaływań formą opieki nad młodzieżą starszą, z dużymi problemami wychowawczymi.

Powinno to przekładać się na zmiany modelu funkcjonowania placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zatrudnienie specjalistycznie przygotowanej kadry.

3.4. Usamodzielniani wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze

Osoba opuszczająca, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwana jest osobą usamodzielnianą. Osobom usamodzielnianym spełniającym warunki, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) przyznaje się pomoc na:
 - a) kontynuowanie nauki,
 - b) usamodzielnienie,
 - c) zagospodarowanie;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:
 - a) odpowiednich warunków mieszkaniowych,
 - b) zatrudnienia;
- 3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Obowiązkiem pieczy zastępczej jest aktywność na rzecz usamodzielniania wychowanka rozumiana jako długotrwały proces wychowawczy. Jest to obowiązek, którego realizacja ma zapobiec częstej praktyce podejmowania działań, które nie prowadziły do samodzielności, lecz uczyły bezradności, pozostawania bez pracy, skutkujące bezdomnością. W nowej sytuacji skuteczne i sensowne programy usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej mogą stanowić sposób na przerwanie społecznej transmisji bierności i bezradności życiowej, której rezultatem jest między innymi, konieczność zapewnienia opieki poza rodzinnej.

Usamodzielnienie rozumiane jest jako proces wspierania naturalnych zasobów osobowych wychowanka, jego umiejętności, systemu wartości i postaw.

Podstawą organizacji procesu usamodzielnienia jest indywidualny program usamodzielnienia, który w zakresie formalnym obejmuje: dokładne informacje o wychowanku, jego rodzinie, historii pobytu w pieczy zastępczej, osobach które udzielają wsparcia w procesie usamodzielnienia. Program zawiera informacje na temat aktualnego i planowanego wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, a także zakres możliwych

świadczeń. Najważniejszym elementem programu jest zobowiązanie wychowanka do wykonywania konkretnych zadań, ważnych dla przebiegu procesu usamodzielnienia.

Głównymi celami indywidualnego programu usamodzielnienia są: podtrzymanie i rozwijanie kontaktu z rodziną, uzyskanie odpowiedniego wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, określenie prawa do ubezpieczenia zdrowotnego, znalezienie nowego miejsca zamieszkania, podjęcie zatrudnienia, uzyskanie przysługujących świadczeń.

Tabela nr 16. Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych w latach 2012-2014 objęci pomocą w procesie usamodzielnienia.

Lp.	Rodzaj pomocy	2012	2013	2014
1.	pomoc na usamodzielnienie	2	2	5
2.	pomoc na kontynuowanie nauki	34	26	22
3.	pomoc na zagospodarowanie	5	4	10
Ogółem:		41	32	37

Źródło: Opracowania własne PCPR

Tabela nr 17. Usamodzielniani wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo-wychowawcze w latach 2012 – 2014 korzystający z pomocy w procesie usamodzielnienia.

Lp.	Rodzaj pomocy	2012	2013	2014
1.	pomoc na usamodzielnienie	1	3	2
2.	pomoc na kontynuowanie nauki	13	9	6
3.	pomoc na zagospodarowanie	3	1	-
Ogółem:		17	13	8

Źródło: Sprawozdanie z działalności PCPR

W latach 2012-2014 zmniejszyła się liczba osób usamodzielnianych korzystających z pomocy finansowej. Głównym powodem takiego stanu jest możliwość pozostania wychowanka w dotychczasowej formie pieczy zastępczej, pod warunkiem kontynuowania nauki w szkole.

Wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą muszą zmierzyć się z koniecznością podejmowania samodzielnych i ważnych decyzji, do czego zazwyczaj nie są przygotowani. Różnią się od rówieśników tym, że nie mają wsparcia ze strony najbliższych, często wracają do środowiska, z którego ich zabrano, nie mają szans na zmianę, są bezradni wobec presji dorosłych, powielają rodzinne, negatywne wzorce życia. W wielu przypadkach wracają do środowiska zagrażającego demoralizacją, nieodpowiedniego dla dalszego rozwoju osoby usamodzielnianej, nie przygotowanego do zmienionej sytuacji osoby usamodzielnianej, nie przygotowanego do wsparcia w funkcjonowaniu edukacyjno-społecznym młodych osób i funkcjonowania w życiu społecznym oraz zawodowym.

Na podstawie przeprowadzonej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszku diagnozy zostały określone główne problemy usamodzielnianych wychowanków, opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze, wśród których należy wymienić:

- trudności adaptacyjne w środowisku;
- trudności z uzyskaniem samodzielnego mieszkania, w tym mieszkania chronionego;
- trudności z uzyskaniem zatrudnienia;
- brak motywacji do nauki;
- niewystarczające umiejętności zawodowe, udokumentowane szkolenia, kursy;
- brak rzeczywistego wsparcia ze strony rodziny, motywowania do osiągnięć.

Z porównania losów wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, usamodzielniani opuszczający rodzinną pieczę zastępczą w formie rodzin zastępczych spokrewnionych są w lepszej sytuacji, gdyż mają wsparcie w członkach rodziny, pozostają najczęściej w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej.

Na podstawie raportów z badań dotyczących losów wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, obserwacji, kontaktów z osobami, które przebywały w placówkach opiekuńczo-wychowawczych stwierdza się, że tylko niewielki procent pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej osiąga samodzielność w zakresie: wykształcenia, znalezienia stałej pracy, legalnego zatrudnienia i zamieszkania. W wielu przypadkach wychowankowie mają problemy emocjonalne: kompleksy, brak wytrwałości, brak umiejętności tolerowania napięcia, wygórowane i nieadekwatne do możliwości oczekiwania.

Dotychczasowy system okazał się mało skuteczny i dobre praktyki potwierdzają,

iz poprawę funkcjonowania dzieci i młodzieży można osiągnąć poprzez tworzenie małych placówek, przypominających warunki podobne do funkcjonowania domu.

Dla poprawy sytuacji dzieci i młodzieży przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej zasadną wydaje się wczesna integracja społeczna wychowanków stanowiąca warunek dobrego funkcjonowania w rolach osobistych, szkolnych i zawodowych. Podmiotowość wychowanków jest bezdyskusyjnym warunkiem kształtowania jego niezależności w myśleniu i działaniu, zdolności do ponoszenia odpowiedzialności za siebie.

Sytuację wychowanków pieczy zastępczej przebywających na terenie Powiatu Wyszowskiego komplikuje niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych i komunalnych oraz brak mieszkań chronionych.

3.5. Infrastruktura

Na szczeblu samorządu gminnego zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizują ośrodki pomocy społecznej.

Tabela nr 18. Liczba zatrudnionych asystentów w gminach na terenie Powiatu Wyszowskiego.

Lp.	Gmina	Lata		
		2012	2013	2014
1.	Brańszczyk	1	0	1
2.	Długosiodło	1	0	0
3.	Rząśnik	1	1	1
4.	Somianka	0	0	0
5.	Wyszków	3	3	3
6.	Zabrodzie	0	1	1
	Ogółem	6	5	6

Źródło: Sprawozdanie z działalności PCPR.

W latach 2012-2014 liczba zatrudnionych asystentów rodziny pozostaje na porównywalnym poziomie.

3.6. Poradnictwo specjalistyczne

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie świadczona jest pomoc specjalistyczna przez psychologa i prawnika dla mieszkańców Powiatu.

Tabela nr 19. Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego w latach 2012-2014.

Wyszczególnienie	Lata			
	2013		2014	
	Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad
Ogółem	165	315	158	365
w tym:				
- porady prawne	113	122	102	119
- porady psychologiczne	52	193	56	246

Źródło: Opracowania własne PCPR.

Pomoc specjalistyczna świadczona przez psychologa i prawnika nie jest wystarczająca i nie zaspokaja potrzeb mieszkańców Powiatu. Średnio osoba zainteresowana oczekuje 2-3 tygodnie na uzyskanie porady specjalistycznej.

3.7. Projekt systemowy pn. „W aktywności siła”

Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet VII – Promocja Integracji Społecznej – Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, stwarza Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie i ośrodkom pomocy społecznej możliwości ubiegania się o środki finansowe z Unii Europejskiej w ramach projektów systemowych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie od 2 czerwca 2008 r. zrealizowało VII edycji projektu systemowego pn. „W aktywności siła”, na podstawie podpisanej umowy z Mazowiecką Jednostką Wdrażania Projektów Unijnych z dnia 17 października 2008 r.

Celem głównym projektu jest: wzrost kompetencji życiowych i umiejętności społecznych osób opuszczających rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą, młodzieży

w wieku 15-25 lat i osób pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób uzależnionych od alkoholu lub innych środków odurzających poddających się leczeniu lub będących po jego zakończeniu.

Tabela nr 20. Beneficjenci projektu systemowego pn. "W aktywności siła" w latach 2012-2014 będący wychowankami pieczy zastępczej.

Rok	Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych
2012	9
2013	18
2014	10

Źródło: Opracowania własne PCPR

Udział w projekcie wychowanków pieczy zastępczej jest wyrazem zapotrzebowania na ich wczesną integrację społeczną. Jest uzupełnieniem działań zakładanych w indywidualnych programach usamodzielnienia, pozwala na nabycie umiejętności, nowej wiedzy i doświadczeń poprzez udział w kursach zawodowych, spotkaniach z psychologiem, coachem kariery, odbycie treningu umiejętności życiowych, autoprezentacji i asertywności, podniesienia własnej samooceny, także poprawę stanu zdrowia.

4. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje określenie w trzyletnim powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy.

Limit rodzin zastępczych na lata 2015-2017 został oszacowany w oparciu o informacje pozyskane z gminnych ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Wyszowskiego w sprawie przewidywanej liczby dzieci do umieszczenia w pieczy zastępczej, rozeznanie potrzeb i dotychczasowe doświadczenia w odniesieniu do liczby dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 21. Limity dotyczące pieczy zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2015-2017.

Lp.	Kierunek działań	Lata		
		2015	2016	2017
1.	ustalenie zwiększenia liczby rodzin zawodowych, w tym:	3	3	4
	- pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	0
	- specjalistycznych	0	1	0
2.	utworzenie rodzinnego domu dziecka	0	1	1

Źródło: Opracowania własne PCPR

Limity dotyczące pieczy zastępczej są uwzględniane przy opracowywaniu budżetu na kolejny rok kalendarzowy. W budżecie na rok 2015 zabezpieczono środki na utworzenie 3 nowych rodzin zastępczych zawodowych.

Tabela nr 22. Prognoza gmin, w zakresie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej w latach 2015-2017.

Lp.	Gmina pochodzenia dziecka	Liczba dzieci		
		2015 r.	2016 r.	2017 r.
1.	Brańszczyk	-	-	-
2.	Długosiodło	-	-	-
3.	Rząśnik	3	4	4
4.	Somianka	2	-	-
5.	Zabrodzie	-	-	-
6.	Wyszków	11	11	11
	Ogółem:	16	15	15

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie informacji z gmin

W gminach Brańszczyk, Długosiodło i Zabrodzie podano, że nie przewidywane są sytuacje umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Jako uzasadnienie podano, iż wzmocniona zostanie praca z rodziną biologiczną, z której pochodzą dzieci, w formie asystenta rodziny. Gminy te prognozują, że praca będzie na tyle skuteczna, że nie będzie sytuacji powodujących opuszczanie przez dzieci rodzin własnych.

5. CELE PROGRAMU

Celem głównym „Trzyletniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2015– 2017” **jest rozwój i wspieranie systemu pieczy zastępczej.**

Cel główny wyznaczony został na podstawie diagnozy procesów wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz analizy obowiązującego stanu prawnego i istniejących rozwiązań organizacyjnych, a także analizy statystycznej stanu i tendencji dotyczących istotnych dla dziecka i rodziny form pomocy i wsparcia.

Cele szczegółowe:

1. Rozwój poradnictwa specjalistycznego.
2. Rozwój systemu rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Wzmocnienie wsparcia dla funkcjonujących rodzin zastępczych.
4. Dostosowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej do potrzeb i obowiązujących standardów.
5. Wzmocnienie wsparcia w procesie usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej.

1. Cel szczegółowy: Rozwój poradnictwa specjalistycznego

Działania w ramach celu szczegółowego 1:

1. Zwiększenie zatrudnienia kadry specjalistycznej w poradnictwie specjalistycznym.
2. Rozszerzenie współpracy z kadrami jednostek pracujących na rzecz rodziny i dziecka w zakresie form terapii rodzinnej, mediacji, interwencji kryzysowej i innych form specjalistycznej pomocy rodzinie i dziecku.

2. Cel szczegółowy: Rozwój systemu rodzinnej pieczy zastępczej

Działania w ramach celu szczegółowego 2:

1. Promocja rodzicielstwa zastępczego.
2. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
3. Zapewnienie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

4. Utworzenie rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej, rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.
5. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych.
6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób pracujących z rodziną i dzieckiem w zakresie pracy z dziećmi i rodziną, w szczególności poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie.
7. Utworzenie rodzinnych domów dziecka.
8. Zwiększenie zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. Cel szczegółowy: Wzmocnienie wsparcia dla funkcjonujących rodzin zastępczych

Działania w ramach celu szczegółowego 3:

1. Zapewnienie szkoleń dla rodzin zastępczych mających na celu podniesienie kwalifikacji biorąc pod uwagę ich potrzeby.
2. Zapewnienie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej oraz mediacji.
3. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia.
4. Rozszerzenie współpracy organizatora i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z podmiotami realizującymi pracę z rodziną i asystentami rodziny na rzecz realizacji planu pomocy dziecku.
5. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.
6. Finansowanie przysługujących rodzinom zastępczym świadczeń.
7. Zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.
8. Udzielenie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez zatrudnienie rodzin pomocowych.
9. Pozyskiwanie środków finansowych w ramach ogłaszanych przez MPiPS konkursów i programów resortowych mających na celu wspieranie rodzin i dzieci.

4. Cel szczegółowy: Dostosowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej do potrzeb i obowiązujących standardów

Działania w ramach celu szczegółowego 4:

1. Utworzenie dwóch domów dla dzieci, pełniących funkcję placówek opiekuńczo-wychowawczych.
2. Systematyczna praca z rodziną biologiczną, w tym poradnictwo dla rodzin biologicznych wychowanków.
3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry instytucjonalnej pieczy zastępczej.
4. Zakup samochodu dla Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Dębinkach.
5. Pozyskiwanie środków finansowych w ramach ogłaszanych przez MPiPS konkursów i programów resortowych mających na celu wspieranie rodzin i dzieci.

5. Cel szczegółowy: Wzmocnienie wsparcia w procesie usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej

Działania w ramach celu szczegółowego 5:

1. Kształtowanie pozytywnego wizerunku wychowanków pieczy zastępczej.
2. Wyrównywanie szans wchodzenia w dorosłe życie usamodzielnianym wychowankom, objęcie ich pomocą specjalistyczną, w tym: pedagogiczną, psychologiczną, prawną, socjalną, doradztwem zawodowym.
3. Wczesna aktywizacja społeczno-zawodowa usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.
4. Wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia.
5. Pomoc usamodzielnianym wychowankom w pozyskiwaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.
6. Finansowanie przysługującej pomocy usamodzielnianym wychowankom.
7. Utworzenie mieszkań chronionych.
8. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia przez usamodzielnianych wychowanków.
9. Wzmocnienie współpracy z PUP.

6. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Działania	Okres realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Rezultaty
1. Cel szczegółowy: Rozwój poradnictwa specjalistycznego				
1. Zwiększenie zatrudnienia kadry specjalistycznej w poradnictwie specjalistycznym.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszowski, PCPR	Liczba zatrudnionych specjalistów
2. Rozszerzenie współpracy z kadrą jednostek pracujących na rzecz rodziny i dziecka w zakresie form terapii rodzinnej, mediacji, interwencji kryzysowej i innych form specjalistycznej pomocy rodzinie i dziecku.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszowski, PCPR	Liczba specjalistycznych porad, przeprowadzonych terapii rodzinnych, mediacji, interwencji kryzysowej i innych form specjalistycznej pomocy rodzinie i dziecku
2. Cel szczegółowy: Rozwój systemu rodzinnej pieczy zastępczej				
1. Promocja rodzicielstwa zastępczego.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu, dotacje celowe	Powiat Wyszowski, PCPR	Liczba przeprowadzonych działań promocyjnych

			w ramach programów rządowych		
2. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu, dotacje celowa w ramach programów rządowych	Powiat Wyszkowski, PCPR	Liczba przeszkolonych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	
3. Zapewnienie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu, dotacje celowe w ramach programów rządowych	Powiat Wyszkowski, PCPR, ośrodki adopcyjne	Liczba przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	
4. Utworzenie rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej, rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszkowski, PCPR	Utworzenie w 2016 roku 1 rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej, utworzenie w 2015 roku 1 i w 2016 roku 1	

					rodziny zastępczej zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego
5. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszkowski, PCPR	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych
6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób pracujących z rodziną i dzieckiem w zakresie pracy z dziećmi i rodziną, w szczególności poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszkowski, PCPR, instytucje szkolejące	Liczba ukończonych szkoleń w zakresie pracy z dziećmi i rodziną	Liczba ukończonych szkoleń w zakresie pracy z dziećmi i rodziną
7. Utworzenie rodzinnych domów dziecka.	Rok 2016 i 2017	Środki własne Powiatu, dotacje celowe w ramach programów rządowych	Powiat Wyszkowski, PCPR	Utworzenie w 2016 roku 1 rodzinnego domu dziecka	Utworzenie w 2016 roku 1 rodzinnego domu dziecka
8. Zwiększenie zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z obowiązującymi przepisami.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu, dotacje celowe w ramach	Powiat Wyszkowski, PCPR	Liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej Liczba rodzin

			programów rządowych			zastępczych pozostających pod opieką jednego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej
3. Cel szczegółowy: Wzmocnienie wsparcia dla funkcjonujących rodzin zastępczych						
1. Zapewnienie szkoleń dla rodzin zastępczych mających na celu podniesienie kwalifikacji biorąc pod uwagę ich potrzeby.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu, dotacje celowe w ramach programów rządowych	Powiat Wyszowski, PCPR we współpracy z placówkami oświatowymi i Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną			Liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodzin zastępczych
2. Zapewnienie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej oraz mediacji.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu, dotacje celowe w ramach programów rządowych	Powiat Wyszowski, PCPR			Liczba rodzin korzystających z pomocy specjalistycznej Liczba porad specjalistycznych

3. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszkowski, PCPR	Utworzenie grupy wsparcia
4. Rozszerzenie współpracy organizatora i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z podmiotami realizującymi pracę z rodziną i asystentami rodziny na rzecz realizacji planu pomocy dziecku.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszkowski, PCPR	Liczba przygotowanych planów pomocy dziecku
5. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszkowski, PCPR	Liczba wolontariuszy pracujących na rzecz wsparcia opiekuńczo-wychowawczego rodzin
6. Finansowanie przysługujących rodzinom zastępczym świadczeń.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszkowski, PCPR	Liczba, kwota i rodzaj świadczeń
7. Zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszkowski, PCPR we współpracy z GOPS	Liczba osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich
8. Udzielenie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez zatrud-	Praca ciągła	Środki własne	Powiat Wyszkowski,	Liczba zatrudnionych

dnienie rodzin pomocowych.			Powiatu	PCPR we współpracy z GOPS	rodzin pomocowych
9. Pozyskiwanie środków finansowych w ramach ogłaszanych przez MPiPS konkursów i programów resortowych mających na celu wspieranie rodzin i dzieci.		Praca ciągła	Środki własne Powiatu, środki zewnętrzne	Powiat Wyszkowski, PCPR	Liczba zrealizowanych umów dotyczących konkursów i programów resortowych mających na celu wspieranie rodzin i dzieci
4. Cel szczegółowy: Dostosowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej do potrzeb i obowiązujących standardów					
1. Utworzenie dwóch domów dla dzieci, pełniących funkcję placówek opiekuńczo-wychowawczych.		Rok 2016	Środki własne Powiatu, środki zewnętrzne, w tym unijne	Powiat Wyszkowski, PCPR, POW	Liczba utworzonych domów dla dzieci, pełniących funkcję placówek opiekuńczo-wychowawczych
2. Systematyczna praca z rodziną biologiczną, w tym poradnictwo dla rodzin biologicznych wychowanków.		Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszkowski, PCPR, POW	Liczba rodzin biologicznych objętych pomocą. Liczba porad dla rodzin biologicznych

					wychowanków
3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu, środki Budżetu Państwa	Powiat Wyszkowski, PCPR, POW, MCPS	Liczba ukończonych szkoleń, konferencji, warsztatów, itp.	
4. Zakup samochodu dla Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Dębinkach.	Rok 2015	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszkowski, PCPR, POW	Zakup samochodu	
5. Pozyskiwanie środków finansowych w ramach ogłaszanych przez MPiPS konkursów i programów resortowych mających na celu wspieranie rodzin i dzieci.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu, środki Budżetu Państwa	Powiat Wyszkowski, PCPR, MCPS	Liczba zrealizowanych umów dotyczących konkursów i programów resortowych mających na celu wspieranie rodzin i dzieci	
5. Cel szczegółowy: Wzmocnienie wsparcia w procesie usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej					
1. Kształtowanie pozytywnego wizerunku wychowanków pieczy zastępczej.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszkowski, PCPR, POW	Rodzaj i liczba osiągnięć, udział w konkursach, w tym szkolnych	
2. Wyrównywanie szans wchodzenia w dorosłe życie usamodzielnianym wychowankom, objęcie ich pomocą	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszkowski, PCPR, POW	Liczba osób, które skorzystały z pomocy	

<p>specjalistyczną, w tym: pedagogiczną, psychologiczną, prawną, socjalną, doradztwem zawodowym.</p>				<p>specjalistycznej, w tym: pedagogicznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, doradztwa zawodowego</p> <p>Liczba porad specjalistycznych</p>
<p>3. Wczesna aktywizacja społeczno-zawodowa usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.</p>	Praca ciągła	Środki własne Powiatu, środki zewnętrzne	Powiat Wyszowski, PCPR, POW	Liczba osób korzystających z różnych form aktywizacji
<p>4. Wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia.</p>	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszowski, PCPR, POW	Liczba indywidualnych programów usamodzielnienia Liczba pozytywnych ocen końcowych indywidualnych programów usamodzielnienia
<p>5. Pomoc usamodzielnianym wychowankom w pozyskiwaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.</p>	Praca ciągła	Środki własne Powiatu,	Powiat Wyszowski, PCPR, POW, PUP	Liczba osób, które uzyskały odpowiednie

			środki zewnętrzne		warunki mieszkaniowe Liczba złożonych wniosków w sprawie pozyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych
6. Finansowanie przysługującej pomocy usamodzielnianym wychowankom.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszowski, PCPR, POW, GOPS	Liczba i kwota świadczeń finansowych	
7. Utworzenie mieszkań chronionych.	Rok 2016	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszowski, PCPR	Liczba utworzonych mieszkań chronionych	
8. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia przez usamodzielnianych wychowanków.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszowski, PCPR, POW	Liczba osób zatrudnionych Liczba wniosków w sprawie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia	
9. Wzmocnienie współpracy z PUP.	Praca ciągła	Środki własne Powiatu	Powiat Wyszowski, PCPR	Liczba spotkań z pracownikami PUP	

7. REZULTATY PROGRAMU

Działania zaplanowane w „Trzyletnim powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2015–2017” mają na celu rozwój i działania pomocowe dotyczące systemowych rozwiązań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Efektem realizacji założeń „Trzyletniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2015-2017”, zgodnie z przyjętymi celami są w perspektywie wymierne rezultaty w postaci:

- wzrostu liczby dzieci powracających do rodzin naturalnych, zarówno z rodzin zastępczych, jak i z placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- rozwinięcia nowych form pracy z rodziną, w tym terapii dziecka i rodziny,
- rozwoju systemu rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych w tym specjalistycznych,
- poprawy jakości usług instytucjonalnej pieczy zastępczej.

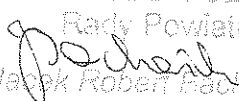
Cele Programu będą realizowane w formie pracy ciągłej przez cały okres jego obowiązywania. Podsumowaniem corocznych efektów będzie sprawozdanie, uwzględniające przyjęte mechanizmy i wskaźniki monitorowania, stanowiące integralną część Programu. Sprawozdanie będzie sporządzane od 2016 roku.

8. MONITORING I EWALUACJA

„Trzyletni powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2015-2017” jest programem operacyjnym, zaplanowanym jako narzędzie realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2015” w obszarze pomocy społecznej. Instrumentem wdrażania i modyfikacji Programu jest coroczny plan realizacji zawartych w nim działań, przygotowywany w ramach opracowywanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie projektu budżetu na następny rok kalendarzowy, przedłożony do akceptacji Zarządu Powiatu w Wyszowie.

Monitorowanie niniejszego Programu odbywać się będzie na podstawie bieżącej oceny i analizy realizowanych celów i zadań oraz oceny stopnia osiągniętych efektów. Monitorowanie będzie procesem ciągłym. Do monitorowania i ewaluacji zostanie wykorzystany harmonogram działań na dany rok kalendarzowy oraz jego ocena pod względem efektów realizacji. Proces odbywać się będzie na podstawie sporządzonej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz analizy zbieranych informacji dotyczących realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą w formie rocznego sprawozdania Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczy zastępczej i wykazu potrzeb przedkładanego Zarządowi Powiatu oraz w ramach rocznego sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej przedkładanego Radzie Powiatu Wyszowskiego.

Program jest dokumentem otwartym, może podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną i rozeznaczonymi potrzebami Powiatu.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu

Jacek Robert Pachtański